

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 255/2010-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. augusta 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. Š., K., zastúpeného advokátkou JUDr. R. F., Š., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Er 28/2009 a jeho uznesením z 9. septembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. Š. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. októbra 2009 doručená sťažnosť Ing. P. Š., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. R. F., Š., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Er 28/2009 a jeho uznesením z 9. septembra 2009, v ktorom okresný súd rozhodoval o námietkach sťažovateľa proti upovedomeniu o začatí exekúcie.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že namieta predovšetkým *„tú skutočnosť, že na výkon exekúcie nie sú splnené hmotnoprávna podmienka, nevyhnutná k tomu, aby veriteľ – v exekučnom konaní označený ako oprávnený, mal nárok na vymáhanie pohľadávky voči sťažovateľovi – v exekučnom konaní označenom ako povinný, ktorý je ručiteľom ohľadne vymáhanej pohľadávky. Oprávnený totiž v podanom návrhu nepreukázal, že by na plnenie vyzval dlžníka vymáhanej pohľadávky, a tomuto na plnenie poskytol v zmysle vyššie citovaného ustanovenia Obchodného zákonníka, primeranú lehotu. Z dôvodu nesplnenia tejto zákonom stanovenej podmienky je prebiehajúca exekúcia neprípustná, vo veci konajúci exekútor v danom prípade nemal vykonať nijaké úkony smerujúce k vymáhaniu pohľadávky, rovnako ako exekučný súd bez riadneho preskúmania naplnenia všetkých hmotnoprávnych podmienok, nemal vydať poverenie na vykonávanie tejto exekúcie. Z uvedených dôvodov sú tu okolnosti, ktoré bránia vykonateľnosti exekučného titulu vo vzťahu k ručiteľovi – povinnému.*

V zmysle ust. § 305 Obchodného zákonníka Veriteľ je povinný bez zbytočného odkladu oznámiť ručiteľovi na požiadanie výšku svojej zabezpečenej pohľadávky.

Napriek týmto skutočnostiam porušovateľ, po prejednaní námietok na 2 vytýčených termínoch pojednávania, rozhodol tak, že námietky povinného (sťažovateľa) proti upovedomeniu o začatí exekúcie, zamietol“.

Okresný súd odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že:

„Uvedené hmotnoprávne skutočnosti sú však významné iba pri preukazovaní predmetného nároku a v prípadnom konaní pred súdom výsledkom ktorého bude resp. má byť prípadný budúci exekučný titul. V prípade právoplatného a vykonateľného exekučného titulu (ktorým je v tomto prípade aj notárska zápisnica) sa exekučný súd už nemôže zaoberať argumentmi hmotného práva, ktoré mali predchádzať vydaniu exekučného titulu.“

Podľa sťažovateľa napadnuté rozhodnutie okresného súdu „trpí vadou a nedostatkom preskúmateľnosti, nie je zrejmé, akými úvahami sa súd spravoval a na základe akých skutočností a právnych predpisov rozhodol. Týmto postupom (vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia) boli porušené práva sťažovateľa garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“.

Sťažovateľ preto žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Okresný súd v Pezinku v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Er 28/2009 porušil právo Ing. P. Š., ... na základe čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ústavný súd SR uznesenie Okresného súdu v Pezinku, sp. zn. 8 Er 28/2009 zo dňa 09. 09. 2009 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie Okresnému súdu v Pezinku.

3. Ing. P. Š., ... priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 292,38 € (slovom dvestodeväťdesiatdva Euro a 38 centov), a to za 2 úkony právnej pomoci (príprava a prevzatie veci, spísanie sťažnosti; 115,90 € + 6,95 € paušál hotových výdavkov + 19 % DPH), ktorú je Okresný súd v Pezinku povinný vyplatiť k rukám jeho advokátky JUDr. R. F., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podľa § 49 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že mu v zásade neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva

oddiely – prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). K organizácii súdnej moci ústavný súd okrem iného uviedol, že ide o dva samostatné, navzájom jeden od druhého nezávislé, procesne uzavreté systémy výkonu súdnictva, pre každý z nich s osobitne vymedzeným poslaním a osobitnou rozhodovacou právomocou (II. ÚS 1/95).

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, nie však zákonnosti. Naopak, všeobecné súdy sú povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Ako už ústavný súd opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01), ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07). Ústavno-súdna ingerencia do rozhodovacej činnosti krajského súdu v prípade sťažovateľa by teda bola možná len v tom prípade, ak by jeho konanie a rozhodnutie priamo zasahovalo do jeho ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv. V prípade uznesenia okresného súdu namietaného sťažovateľom však to tak nie je.

Sťažovateľove námietky proti upovedomeniu o začatí exekúcie smerovali najmä proti tomu, že *„... oprávnený vo svojom návrhu nepreukázal, že dlžníka vyzval na plnenie vymáhanej pohľadávky a súčasne mu neposkytol primeranú lehotu v zmysle vyššie citovaného ustanovenia. Povinný má za to, že z uvedeného dôvodu je takto vedená exekúcia*

neprípustná, a preto vo veci konajúci exekútor by nemal vykonať žiadne úkony smerujúce k vymáhaniu pohľadávky.

Povinný taktiež vo svojich námietkach súdu uviedol, že oprávnený porušil ustanovenie § 305 Obchodného zákonníka, podľa ktorého veriteľ je povinný bez zbytočného odkladu oznámiť ručiteľovi na požiadanie výšku svojej zabezpečenej pohľadávky, vzhľadom k tomu, že sa osobne dotazoval u N. L., t. j. osoby, ktorá oprávnenému poskytla titulom pôžičky peňažné prostriedky, aby ich oprávnený mohol ďalej poskytnúť vo forme pôžičky peňazí spoločnosti P., s. r. o.. Povinný vo svojich námietkach uviedol, že N. L. mu oznámil, že jeho pohľadávka zo strany oprávneného už bola uspokojená a má vedomosť o tom, že spoločnosť P., s. r. o., taktiež pôžičku peňazí oprávnenému vrátila. Z uvedeného mal povinný za to, že zanikol dlh zo strany dlžníka, a preto považoval za zaniknutý aj svoj ručiteľský záväzok. Dňa 11. 05. 2009 povinný doručil tunajšiemu súdu fotokópiu zmluvy o postúpení pohľadávky 08. 07. 2008 uzavretú medzi T. Š. ako postupcom a M., s. r. o. ako postupníkom o ktorej sa povinný dozvedel až dna 05. 05. 2009 na OO PZ v Dunajskej Strede, kde bol predvolaný ako svedok, a preto má za to, že oprávnený nieje osobou aktívne vecne legitimovanou v tomto konaní...

V konaní pred súdom povinný na svojich námietkach zotrval a žiadal im vyhovieť pričom súčasne poukázal na to, že ručiteľský záväzok má povahu občianskoprávneho záväzku a nemožno naň (bez výslovnej písomnej dohody zúčastnených strán o aplikácii Obchodného zákonníka v zmysle ust. § 262 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka) použiť ustanovenia Obchodného zákonníka.“

K jednotlivým námietkam sťažovateľa o upovedomení a začatí exekúcie okresný súd v uznesení č. k. 8 Er 28/2009-97 z 9. septembra 2009 uviedol:

„Zákon ustanovuje akými skutočnosťami je možné námietky proti exekúcii odôvodniť. Len dôvodmi, ktoré zákon pripúšťa. K iným dôvodom súd pri rozhodovaní nemôže prihliadnuť. Navyac tieto dôvody môžu spočívať iba v skutočnostiach, ktoré vznikli po vydaní exekučného titulu a ktoré spočívajú: a) v zániku nároku, b) bránia vymáhateľnosti, c) v dôsledku iných okolností, d) v tom, že oprávnený nie je právnym nástupcom osoby označenej v exekučnom titule. Na iné dôvody exekučný súd nemôže pri

rozhodovaní o námietke prihliadnúť. To však neplatí, ak sa vyskytnú skutočnosti, na ktoré musí súd pri rozhodovaní prihliadnúť z úradnej povinnosti.

Slnenie dlhu je najtypickejší spôsob zániku práva a povinnosti. Predpokladom zániku dlhu je však to, že dlh bol splnený riadne a včas. Dlh je splnený riadne, ak dlžník poskytne veriteľovi plnenie, ktoré bolo obsahom záväzku, na mieste dohodnutom alebo inak určenom. Ak možno záväzok splniť viacerými spôsobmi, a ak nebolo dohodnuté inak, má právo voľby dlžník. Za riadne plnenie možno považovať i plnenie dlžníka tomu, kto predložil veriteľovo potvrdenie o tom, že je oprávnený prijať plnenie. Ak je peňažný dlh plnený prostredníctvom peňažného ústavu alebo prostredníctvom poštového podniku je splnený pripísaním sumy na účet veriteľa v peňažnom ústave, alebo vyplatením sumy dlhu veriteľovi v hotovosti, ak osobitný zákon neustanovuje inak, alebo ak sa veriteľ a dlžník písomne nedohodnú inak.

Keďže v uvedenom prípade ide o vzťah ručiteľ – veriteľ, súd v danom prípade skúmal, či došlo resp. nedošlo k zániku hlavného záväzku t. j. dlhu, pričom z výsluchu svedka – konateľky spoločnosti P., s. r. o., Evy Pačesovej mal za preukázané, že predmetný dlh medzi oprávneným a dlžníkom (P., s. r. o.) nezanikol splnením zo strany dlžníka, to znamená, že nezanikol ani ručiteľský (akcesorický) záväzok medzi oprávneným a povinným.

Súd sa nestotožnil argumentáciou povinného, že došlo k porušeniu ust. § 306 ods. 1 Obchodného zákonníka, z dôvodu, že nebola splnená hmotnoprávna podmienka na vymáhanie predmetného nároku a to z dôvodu, že oprávnený nepreukázal, že dlžníka písomne vyzval na plnenie vymáhanie pohľadávky, a preto je exekúcia neprípustná.

Podľa názoru súdu je pravdou, že ručiteľský záväzok je záväzkom subsidiárnym, lebo povinnosť ručiteľa splniť záväzok má vo vzťahu k primárnej povinnosti dlžníka podpornú povahu. Ručiteľ je totiž povinný plniť až vtedy, keď dlžník nesplnil svoj splatný záväzok, napriek písomnej výzve veriteľa aby plnil. Ručiteľ tu vystupuje v pozícii náhradného dlžníka. Uvedené hmotnoprávne skutočnosti sú však významné iba pri preukazovaní predmetného nároku a v prípadnom konaní pred súdom výsledkom ktorého bude resp. má byť prípadný budúci exekučný titul. V prípade právoplatného a vykonateľného exekučného titulu (ktorým je v tomto prípade aj notárska zápisnica) sa exekučný súd už nemôže zaoberať argumentmi hmotného práva, ktoré mali predchádzať vydaniu exekučného titulu.

Inými skutočnosťami uvádzanými povinným sa exekučný súd nemal povinnosť vysporiadať s prihliadnutím na zásahu koncentrácie v námietkovom konaní.

Podľa ust. § 308 Obchodného zákonníka ručiteľ, ktorý splní záväzok za ktorý ručí, nadobúda voči dlžníkovi práva veriteľa a je oprávnený požadovať všetky doklady a pomôcky, ktoré má veriteľ a ktoré sú potrebné na uplatnenie nároku voči dlžníkovi.

Námietky sú procesnou obranou povinného proti neprípustnej exekúcii, ktorých účelom je zastavenie exekúcie alebo upustenie od vykonania exekúcie. Povinný nepreukázal, že ku dňu podania návrhu na vykonanie exekúcie dlžník uhradil vymáhanú pohľadávku oprávnenému, a preto súd na základe zisteného skutkového stavu námietky povinného proti upovedomeniu o začatí exekúcie zamietol, tak ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, nakoľko po vzniku exekučného titulu nenastali okolnosti, ktoré by spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo by bránili jeho vymáhateľnosti a nie sú tu ani iné dôvody, pre ktoré by bola exekúcia neprípustná.“

Takéto odôvodnenie okresného súdu je podľa názoru ústavného súdu vnútorne logické, nie je ani prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle, a preto ho nemožno označiť ani ako arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené. Ústavný súd konštatuje, že namietané uznesenie zrozumiteľným a vyčerpávajúcim spôsobom reaguje na všetky relevantné námietky sťažovateľa a dáva odpoveď na otázku, prečo okresný súd námietky sťažovateľa zamietol.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Preto ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 331/06).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd uzavrel, že medzi odôvodnením uznesenia okresného súdu sp. zn. 8 Er 28/2009 a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká spojitosť, ktorá by umožňovala vysloviť záver o ich porušení po prijatí sťažnosti na ďalšie

konanie. Vzhľadom na to pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ústavný súd o ďalších požiadavkách sťažovateľa už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2010